

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЇ ТА КОНЦЕПЦІЇ ПІЗНАННЯ ПСИХІЧНИХ ЯВИЩ

1. Кафедра:	Психології та педагогіки
2. Ступінь вищої освіти / освітня програма:	Доктор філософії / «Психологія»
3. Статус навчальної дисципліни:	основна
4. Місце в структурно-логічній схемі	Викладається: заочна форма навчання – у другому семестрі на першому році навчання
5. Кількість кредитів ЄКТС: - загальна кількість годин: - з них аудиторних годин: - лекції (денна / заочна): - семінарські заняття (денна / заочна): - практичні заняття (денна / заочна): - самостійна робота (денна / заочна):	3 90 8 4 4 82
6. Короткий зміст навчальної дисципліни	Дисципліна «Теорії та концепції пізнання психічних явищ» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про теоретико-методологічні засади пізнання психічної реальності. Вона забезпечує глибоке осмислення основних філософських, наукових і психологічних підходів до вивчення психіки, її структури, функцій, механізмів розвитку та проявів у поведінці й свідомості людини. Метою курсу є ознайомлення з різноманітним концепцій, що пояснюють природу психічних явищ, таких як свідомість, мислення, емоції, уява, воля, пам'ять та інші. У межах дисципліни вивчаються класичні та сучасні теорії пізнання психіки, серед яких натуралістичні, феноменологічні, герменевтичні, когнітивні, соціокультурні, конструктивістські підходи. Значна увага приділяється епістемологічним проблемам, а саме питанню, яким чином можливе достовірне знання про психіку, а також межах і можливостях такого пізнання. Особливий акцент робиться на аналізі суб'єкт-об'єктних відносин у процесі пізнання, ролі контексту, мови, культури й соціального середовища у формуванні психічних явищ, а також на критичному переосмисленні усталених теоретичних моделей. Завдяки цій дисципліні аспіранти поглиблюють свої знання щодо природи психічного, розвивають здатність до рефлексії, критичного мислення та теоретичного аналізу, що є необхідним для побудови власного наукового підходу в межах дисертаційного дослідження.
7. Міждисциплінарні зв'язки	Українська наукова мова, Актуальні проблеми сучасної психології, Математичні методи дослідження в психології, Методика викладання психологічних дисциплін у вищій школі.

8. Форми і методи навчання:	Заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять. Лекції здійснюються з ключових проблем курсу. Методами навчання є: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький.
9. Форма контролю:	Екзамен
10. Методи та критерії оцінювання	Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається за рейтинговою шкалою, що передбачає накопичення 100 балів, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС. Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти: робота на семінарських – 40 балів; самостійна робота – 10 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів
11. Перелік програмних компетентностей результатів навчання, визначених відповідною освітньою програмою	<i>Загальні компетентності:</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. <i>Спеціальні компетентності:</i> СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним <i>Результати навчання:</i> РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів
12. Рекомендована література:	Основна: 1 М'ясоїд П. Теорія в історичному поступі психологічного пізнання. Психологія і суспільство. 2021. № 1. С. 36-65. 2. Максименко С. Д., Кузікова С. Б. Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ, 2020. 540 с. 3. Фурман А.В. Система сучасних методологій. Хрестоматія. Том 5. Тернопіль: ТНЕУ, 2023. 605 с. Додаткова: 1. Фурман А. В. Методологічна реконструкція системомислительного підходу до розуміння свідомості. Психологія і суспільство. 2021. №1. С. 5-35. 2. Панок В. Процеси синтезу в психології. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. 2019. Вип. 60. С. 25–54 3. Рибалка В. В. Методологічні проблеми наукової психології : посібник. Київ : ПООД НАПН України, 2017. 144 с.

